

forelagt Befolkningen til Afgørelse paa et Tidspunkt, da man kunde være nogenlunde sikker paa, at der blev spurgt om et og svaret paa, et andet, og da til Dels det sene Tidspunkt, paa hvilket Lovforslaget kom til det andet Ting, og tillige de storpolitiske Forhold i Foraaret bevirkede, at det andet Ting ikke kunde svare paa vor ærbødige Henstilling fra sidste Foraar, have vi naturligvis ikke nogen anden Vej at gaa end at fortsætte den Henstilling, som vi ikke kom til Ende med sidst. — Jeg vil da nu spørge, hvori ligger da her det grundlovstridige? Det ligger i det, siger de ærede Medlemmer fra Kjøbenhavn, at her er Tale om en Grundlovsparagraf og ikke om et almindeligt Lovforslag. Men det vil jo dog være den største Misforstaaelse, hvis man tror, at det er stridende mod Grundloven, at man paa aldeles forfatningsmæssig Maade søger at faa forandret en Grundlovsparagraf, hvorom man har den Forestilling, at de fleste i Landet ønske den forandret. Hvad skulde man ellers sige om Demokratiet i 1866, der uden mindste Modstand gif ind paa at forandre netop denne Paragraf, fordi det mente, at det var det heldigste for hele Landet? Naturligvis har man Lov at stille sig som det ærede 3dje Medlem for 7de Kredz (Madsen-Nygdal) og sige som saa, at nu ville vi have denne store Forøgelse i alt Fald denne Gang, og saa, naar vi have faaet denne Forøgelse, kunne vi maaste i Aaret 1900 efter den næste Folketælling se Tiden an, indtil vi faa en Grundlovsændring. Jeg kan godt forstaa, at de ærede Medlemmer fra Kjøbenhavn synes bedre om dette Standpunkt end om vort, men man kan aldeles ikke sige, at det er mere grundlovmæssigt. Vil man i Aaret 1900 indlade sig paa at være Grundlovens § 32 overhørig i Forventning om at komme til en Grundlovsforandring, saa har man selvfølgelig lige saa godt Lov til det nu i dette Øjeblik. En ganske anden Sag er det, om den Henstilling, vi nu gøre til det andet Ting, var gjort før, men var bleven afvist, om det var et atter og atter gentaget Forsøg fra Landstingets Side, som det Ting, der staar i mere umiddelbar Rapport til Vælgerne, havde afvist. Her vil jeg villig indrømme, at der er Forskel paa et Lovforslag som dette og et almindeligt Lovforslag. Thi medens jeg ikke tager i Betænkning at sige om et almindeligt Lovforslag, at Landstinget har Ret til at sætte sig definitivt og ubetinget imod det — skønt jeg meget nødig vilde være med til, at det skulde ske ret ofte — saa er det paa den anden Side min bestemte Mening, at ved et Lovforslag som

dette, der refererer sig til en Grundlovsparagraf, vilde en definitiv og fortsat Modstand fra Landstingets Side mod Opfyldelsen af en Grundlovsparagraf være fuldstændig grundlovstridig, og det vilde hævne sig paa os selv, om vi gjorde en saadan Modstand. Men det have vi jo heller ikke gjort, tværtimod. Det Forslag, som Regeringen først havde forelagt i det andet Ting og i sidste Aar i dette Ting, gaar længere, end det er nødvendigt for en loyal Gennemførelse af Grundlovens § 32, hvilket jeg oplyste i Fjor og gentog i Aar ved første Behandling, idet jeg viste, at Regeringsforslaget gif længere, end Grundlovens Fædre nogen Sinde havde tænkt sig, man skulde gaa ved en Revision, og indførte et i alt Fald efter min Mening uheldigt Princip ved at lægge hele Bægten paa, at Repræsentanternes Antal svarede nøjagtigt til Forholdstallet, selv om dette kun kunde ske ved, at man omkalfatrede alle Kredsene, ogsaa dem, hvor der ellers i og for sig ikke var Spor af Grund dertil. Men uagtet det Forslag, der forelagdes af Regeringen, altsaa gif videre og var mindre konservativt, end dette Ting med Føje kunde forlange, saa arbejdede dog Flertallet i Udvalget i Fjor under den bestemte og bestemt udtalte Forudsætning, at hvis vi ikke kunde komme til en anden Ordning, der havde nogen Udfigt til at gaa igennem i det andet Ting, saa maatte vi tage Regeringsforslaget i alt væsentligt i den Skikkelse, hvori det var blevet forelagt. Dette var Flertallet i Fjor fra Begyndelsen af enigt om, og det blev udtrykkelig udtalt her i Salen. Det er jo altsaa saa langt fra, at vi have stillet os paa et grundlovstridigt Standpunkt, som de ærede Medlemmer stærkt kom tilbage til, at vi skulde have gjort, at vi tværtimod endog ogsaa have vist os beredte til, om fornødent var, at tage imod et for vidtgaaende Lovforslag, hellere end at være medansvarlige for at opretholde de nuværende ganske grundlovstridige Tilstande, og de Herrer, der ønske den store Forøgelse, skulle derfor ikke rette deres Hebrejdelser særlig mod os, men de skulle meget snarere rette dem til deres Meningsfæller i det andet Ting, som den Gang, da Regeringen forelagde dette Lovforslag, ikke vilde tage derimod, uagtet det gif videre, end det var nødvendigt, og gif ind paa Folketingets efter min Mening uberegtigede Krav, saaledes at der blev erklæret om det af en af Oppositionens Førere, at det havde en Egenstab, som er af en ganske særlig Vægt ved en Valgkredslov, nemlig den, at være fuldstændig upartisk.

Jeg skal naturligvis ikke her komme ind paa, om det ikke i enkelte Tilfælde kunde